

VLAAMSE RAAD

ZITTING 1993-1994

OPENBARE COMMISSIEVERGADERINGEN

HANDELINGEN

COMMISSIE VOOR ONDERWIJS, VORMING EN WETENSCHAPSBELEID

VERGADERING VAN 9 FEBRUARI 1994

Interpellatie van de heer L. Standaert tot de heer L. Van den Bossche, Vlaamse minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over het creëren van een nieuwe Lorgo door de Centrale Raad van de ARGO

Interpellatie van de heer M. Didden tot de heer L. Van den Bossche, Vlaamse minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over het ten onrechte terugvorderen van bedrijfsvoorheffing door het ministerie van onderwijs

Interpellatie van mevrouw A. Leysen tot de heer L. Van den Bossche, Vlaamse minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over het herstructureringsfonds van de ARGO

Interpellatie van mevrouw A. Leysen tot de heer L. Van den Bossche, Vlaamse minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over het financieel benadelen van deeltijdse leerkrachten

Interpellatie van de heer J. Valkeniers tot de heer L. Van den Bossche, Vlaamse minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over de toepassing van de Europese richtlijn inzake de specifieke beroepsopleiding voor studenten geneeskunde

VOORZITTER : de heer C. Moors

— *De interpellatie wordt gehouden om 11.04 uur.*

Interpellatie van de heer L. Standaert tot de heer L. Van den Bossche, Vlaamse minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over het creëren van een nieuwe Lorgo door de Centrale Raad van de ARGO

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Standaert tot de heer Van den Bossche, Vlaamse minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over het creëren van een nieuwe Lorgo door de Centrale Raad van de ARGO.

De heer Standaert heeft het woord.

De heer L. Standaert : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, in de Brugse kringen van het Gemeenschapsonderwijs is nogal wat beroering ontstaan naar aanleiding van de gebeurtenissen inzake de Lorgo 295.

Op 23 juni 1992 heb ik een schriftelijke vraag gesteld aan de minister naar aanleiding van de non-activiteit van de Lorgo 295. Uit het antwoord daarop blijkt dat de redenen voor deze non-activiteit de volgende zijn — en ik citeer : "Omwille van het zoek zijn van de samenwerking tussen een van de directies en enerzijds de andere directies binnen de Lorgo en anderzijds de leden van de Lorgo weigeren de gekozen en gecoöpteerde leden van de Lorgo 295 nog te vergaderen."

De Centrale Raad van de ARGO vond het begin januari nodig om de beslissingen van dit democratisch verkozen orgaan te omzeilen door een nieuwe Lorgo met nummer 383 op te richten. De leden van deze lokale raad hebben zich altijd belangeloos ingezet in het belang van het onderwijsnet waarin ze geloven en dat ze er weer bovenop willen helpen. Ze hebben daarbij in een dispuut met één directie, die financieel was teruggefloten, het deksel op de neus gekregen, omdat de politiek gesteunde directie haar eigen Lorgo en dus ook financiële verantwoordelijkheid krijgt.

Mijn vragen omtrent deze problematiek luiden dan ook als volgt.

Op welke juridische gronden kan een lokale raad de inrichtende macht van één school onttrokken worden ? De vertegenwoordigers worden toch grotendeels verkozen door de ouders.

Om welke andere dan politieke redenen wordt deze nieuwe Lorgo opgericht ? Op wiens aanvraag werd deze splitsing overwogen ?

Dit geval was een test-case voor de geloofwaardigheid van de nieuwe structuur voor het gemeenschapsonderwijs. Het betreft een dispuut tussen een orgaan dat door ouders wordt verkozen, tussen mensen die zich willen inzetten voor het overleven van een onderwijsnet, en een directie die dit blijkbaar niet deed.

De beslissing van de gepolitiseerde ARGO in het voordeel van deze directie wordt door al wie zich inzet voor het gemeenschapsonderwijs ervaren als een kaakslag en als het zoveelste bewijs dat de kanker van de verzuiling zich steeds verderzet. Wat is hierover uw standpunt ?

In hoeverre kan deze beslissing in overeenstemming worden gebracht met de verklaring van gehechtheid aan het gemeenschapsonderwijs die de verkozenen in de Centrale Raad moesten ondertekenen ?

In alle antwoorden op beheersvragen wordt de nadruk gelegd op "autonoom beheer". Werd in dit geval het advies gevraagd van de lokale raad zelf ?

Welke waren de motieven van de ARGO voor het onderschrijven van de lokale beslissing tot het ontnemen van de financiële beslissingsmacht van de gedelegeerd bestuurder ? Betekent deze beslissing van de ARGO dat deze eerdere beslissing wordt herroepen ?

Wordt dit een precedent in de nieuwe structuur ? Betekent dit dat bij eventuele nieuwe disputen binnen een lokale raad, er telkens een nieuwe lokale raad zal worden opgericht ?

De voorzitter : De minister heeft het woord.

Minister L. Van den Bossche : Mijnheer de voorzitter, collega's, in zijn

Van den Bossche

vragen suggereert collega Standaert dat politieke motieven ten grondslag lagen aan de beslissing van de Centrale Raad om de Lorgo 295 op te delen in twee zelfstandige Lorgo's, waarvan de ene bestaat uit het Koninklijk Atheneum Brugge en de andere uit de basisscholen Centrum Brugge en Oefenschool Brugge en de Middenschool II.

Mijnheer Standaert, ik wens bewust niet in te gaan op de redenen waarmee u deze lokale problematiek inkleurt. Ik wens ook geen oordeel te vellen over de opportuniteit van de oplossing die de Centrale Raad heeft gekozen in een conflict dat zich, volgens het verslag van de ARGO, afspeelde tussen één directie en de andere schoolhoofden, evenals de leden van de lokale raad. Dit conflict nam hallucinante proporties aan, in die zin dat elke vergadering van de lokale schoolraad werd gevolgd door ellenlange commentaren en betwistingen. Dat bracht met zich dat de dynamiek dreigde verloren te gaan, maar het gaf minstens aanleiding tot een verziekelijking.

Mijn bevoegdheid hierin is na te gaan of de beslissing binnen de wettelijkheid werd genomen. Ik heb geen beheersbevoegdheid in de ARGO. Artikel 5, paragraaf 1, punt 2 en artikel 10, paragraaf 3 van het ARGO-decreet verlenen aan de Centrale Raad de bevoegdheid om te bepalen voor welke onderwijsinstellingen een lokale raad bevoegd is. Deze bevoegdheid werd ook toegepast bij het verkiezen van de lokale raden, door te omschrijven hoeveel er over het hele veld zijn en wat de onderwijsbevoegdheid is van de verschillende lokale raden.

Artikel 10, paragraaf 3 legt de modaliteiten vast die moeten worden gevolgd bij een verandering van scholen die onder een Lorgo ressorteren. Het advies van de per definitie betrokken Lorgo moet in dat geval niet worden gevraagd.

Ik stel vast dat de Centrale Raad niet méér heeft gedaan dan gebruik maakt van deze decretaal toegewezen bevoegdheden, wat dus niets te maken heeft met een test-case die u in deze beslissing meent te moeten onderkennen.

Ik wijs er u trouwens op dat de regeringscommissaris bij de ARGO, die nauwgezet de wettelijkheid van de beslissingen van onder meer de Centrale Raad evalueert, in dit geval geen enkele illegale handeling heeft gesignaleerd, noch beroep tegen de beslissing heeft aangetekend.

Verder stelt u de vraag in hoeverre de beslissing in overeenstemming kan worden gebracht met de verklaring van gehechtheid aan het gemeenschapsonderwijs die de verkozenen van de Centrale Raad ondertekenden. Het uitoefenen van een bevoegdheid kan bezwaarlijk juridisch strijdig worden geïnterpreteerd met deze verklaring. Overigens heeft de ARGO zelf deze verklaring opgesteld.

Het is mij niet helemaal duidelijk wat u bedoelt met — ik citeer : "de financiële beslissingsmacht van de afgevaardigd bestuurder". Artikel 47 van het ARGO-decreet preciseert op welke wijze en voor welke zaken de schoolraad bevoegd is inzake materieel en financieel beheer. De gedelegeerd bestuurder is, behalve wanneer hij delegatie krijgt, verantwoordelijk voor de uitvoering van de beslissingen.

Volgens artikel 13 van het decreet duiden, wanneer meerdere instellingshoofden deel uitmaken van de schoolraad, deze laatsten bij consensus degene aan die met stemrecht zal zetelen in de schoolraad als gedelegeerd bestuurder.

Bij ontstentenis van consensus worden de instellingshoofden volgens een jaarlijkse beurtrol, volgens ambtsanciënniteit, te beginnen met de oudste, stemgerechtigd lid van de schoolraad. Dit laatste werd in de Lorgo 295 correct toegepast. De directie waarop u alludeert, zou gede-

legeerd bestuurder worden op 1 april 1994, zodat er geen financiële beslissingsmacht kon worden ontnomen.

Ten slotte vraagt u of de beslissing van de Centrale Raad een precedent wordt om disputen binnen een lokale raad op te lossen. Welnu, de beslissing om een bestaande lokale raad op te delen, is een precedent in die mate dat de Centrale Raad voor het eerst gebruik maakte van deze door een bijzonder decreet toegewezen bevoegdheid. Of de Centrale Raad in de toekomst nog van dit middel zal gebruik maken om lokale conflicten te beëindigen, is uiteraard een retorische vraag, waarop mijns inziens geen zinnig antwoord mogelijk is.

De Centrale Raad moet mijns inziens toch wel eens het aantal en de samenstelling van de Lorgo's kritisch bekijken. De Centrale Raad zal na enkele jaren een evaluatie moeten maken op sociologische en onderwijskundige gronden en onderzoeken of er al dan niet moet worden bijgestuurd. Dat is mijn persoonlijke mening en ik heb daar geen juridische bevoegdheid over, want de ARGO zal hierover moeten beslissen.

Dit zou dus aanleiding kunnen geven tot een hertekening van het veld. Dat is een operatie ten gronde waarbij lessen moeten worden getrokken uit de eerste oefening en een aantal principes moeten worden vooropgesteld. Daarna moeten de principes en de veldwerkelijkheid in overeenstemming worden gebracht.

De voorzitter : De heer Standaert heeft het woord.

De heer L. Standaert : Mijnheer de minister, wat is uw mening over de democratie in het volledige gebeuren ? Het gaat over een ruzie tussen twaalf personen, vier rechtstreeks verkozenen, vier gecoöpteerden uit sociaal-culturele verenigingen en vier verkozenen door leerkrachten, die in blok het beleid van een gedelegeerd bestuurder afwijzen. Is er nog sprake van democratie wanneer

Standaert

de ARGO geen rekening houdt met verkozenen ? Mijnheer de minister, u gaat bewust niet in op mijn suggestie inzake de politieke motieven achter deze beslissing. Bestaat er een oorzakelijk verband tussen het feit dat de betrokken gedelegeerd bestuurder in het verleden het sociaal dienstbetoon deed van uw voorganger, wijlen Daniël Coens, en het feit dat het precies deze bestuurder is die nu een nieuwe Lorgo krijgt ?

De voorzitter : Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister L. Van den Bossche : Op uw tweede vraag kan ik geen antwoord geven omdat ik hierover geen enkele bevoegdheid heb en ook niet wens te hebben. Ik heb bewust de onafhankelijkheid van de ARGO gepromoot. Reeds jaren geleden heb ik daarvoor gepleit. De mogelijkheid is ons geboden via de Grondwetsherziening van 1988, het bijzonder de creet van 1988 en het politiek akkoord van 1988. Ik zou de zaken kunnen omdraaien. Misschien is een deel van het conflict te wijten aan een strikte opstelling bij de democratisch verkozenen. Het is theoretisch even goed denkbaar dat de activiteiten van een bepaalde dame in het kader van een politieke opdracht vanwege wijlen mijn voorganger, aanleiding hebben gegeven tot een little box discussie van bij het begin. Bovendien is het mogelijk dat er karakteristieke elementen in het conflict hebben meegespeeld. Ik ken Lorgo's die gelijkaardige conflicten kennen weliswaar met een kleinere intensiteit, maar die grotendeels terug te brengen zijn tot een botsing tussen karakters. Dus kan ik mij niet uit spreken over het oorzakelijk verband. Ik kan wel zeggen dat de ARGO drie bekommernissen heeft. In de eerste plaats moet de ARGO maximaal de democratische rechten van zijn verkozenen en de gecoöpteerden vrijwaren. In de tweede plaats moet in verband met het personeel worden gewerkt binnen de tuchtregeling, want het is niet omdat er een

conflict is tussen de lokale raad en een instellingshoofd dat er tuchtrechtelijke middelen tot sanctionering voorhanden zijn. In de derde plaats moet het onderwijs ook functioneren. Het beeld naar de buitenwereld van een verscheurde Lorgo waar de conflicten in Brugge de markt hebben gehaald, is geen stimulans voor ouders om in massa hun kinderen naar dit onderwijs te sturen. Ik vermoed dat de ARGO een beslissing heeft genomen als gevolg van een combinatie van de drie volgende factoren, namelijk dat er een conflict is waarbij de verkozenen van de Lorgo een bepaalde lijn volgen, dat het conflict tussen de persoon in kwestie en de Lorgo blijkbaar onoverkomelijk is, dat er geen tuchtrechtelijke redenen voorhanden zijn om het instellingshoofd te verwijderen uit de functie die zij vervult en dat het aanhouden van deze situatie alleen maar nadelig is voor het naar buiten treden van deze scholen op de onderwijsmarkt in Brugge.

— *Het incident wordt gesloten om 11.20 uur.*

Interpellatie van de heer M. Didden tot de heer L. Van den Bossche, Vlaamse minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over het ten onrechte terugvorderen van bedrijfsvoorheffing door het ministerie van Onderwijs

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Didden tot de heer Van den Bossche, Vlaamse minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken over het ten onrechte terugvorderen van bedrijfsvoorheffing door het ministerie van Onderwijs.

De heer Didden heeft het woord.

De heer M. Didden : Mijnheer de voorzitter, het onderwerp dat ik wil behandelen is niet nieuw. Elke leerkracht kan wel een verhaal opdissen inzake de relatie met de betalings-

dienst van het departement onderwijs. Het is dus voor mij niet moeilijk om vragen daaromtrent te stellen. De bedrijfsvoorheffing wordt nooit uitbetaald en is niet ten laste van de leerkracht in kwestie. Ze is terug te brengen tot een brug tussen de uitbetalende instantie enerzijds, namelijk het ministerie van Onderwijs en de ontvangende instantie anderzijds, namelijk de federale minister van Financiën.

De leerkracht wordt ingeschakeld als subsidiërende instantie van de Vlaamse overheid ten aanzien van de federale overheid. Dit is een voorbeeld van disfunctioneren van de Vlaamse overheid. Ik wens hierin enige klaarheid omdat ik meen dat de minister van Onderwijs, die tevens minister van Openbaar Ambt is, hiermede een voorbeeld kan geven van het omzetten van theoretische modellen in de praktijk, bij de werking van het openbaar ambt.

Mijnheer de minister, ik heb u enkele zeer concrete vragen overhandigd. In verband met mijn eerste vraag hoeveel fouten er jaarlijks bij het ministerie van Onderwijs worden gemaakt bij het berekenen van de salarissen wil ik laten opmerken dat er de jongste tijd een merkbare verbetering is. Mijn uiteenzetting is dus niet helemaal negatief. Uit gesprekken met leerkrachten en aan de hand van concrete dossiers blijkt inderdaad dat de achterstand voor een groot stuk weggewerkt is. Het is echter interessant om te weten hoe het op dat vlak met de prestaties van het departement is gesteld.

Mijnheer de minister, graag kreeg ik een antwoord op mijn vragen omtrent de juridische constructie waarop men zich baseert om bedrijfsvoorheffing terug te vorderen. Is het een sluike manier om dat wat men niet mag vragen te bekomen ?

Graag vernam ik ook wat de opdracht is van het departement in verband met het uitbetalen van lonen en wedden aan het personeel. Met andere woorden, in welke mate is

Didden

daar een resultaatverbintenis vanwege het departement en in welke mate wordt die gerealiseerd? Is dat een kwantitatieve beoordeling naast een kwalitatieve beoordeling van de betrokken diensten?

Indien men tot de vaststelling is gekomen dat men nooit op een adequate manier kan realiseren wat normaal gesproken alle personeelsdiensten in alle mogelijke bedrijven en instellingen wel kunnen, namelijk een door de wet opgelegde correcte en tijdelijke uitbetaling van wat men als werkgever schuldig is, waarom laat men dit werk dan langer door overheidsinstellingen doen? In de privé-sector bestaan er voldoende mogelijkheden om dit werk over te nemen. Bestaan er geen redenen om ook hier de weg van de privatisering op te gaan?

Mijnheer de voorzitter, als de overheid er niet in slaagt om wedden en lonen tijdig uit te betalen, iets waar de privé-sector geen enkel probleem mee heeft, waarom moet dit werk dan inderdaad in overheidshanden worden gelaten?

De voorzitter : De heer Swinnen heeft het woord.

De heer R. Swinnen : Mijnheer de voorzitter, over de complexiteit zal de minister het waarschijnlijk hebben. Er is hier echter ook gewezen naar die goede oude tijd. Welnu, ik herinner mij dat er in die goede oude tijd personeelsleden waren die drie tot vier jaar op hun wedde moesten wachten.

De voorzitter : Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister L. Van den Bossche : Mijnheer de voorzitter, collega's, het probleem is niet nieuw. Het is waarschijnlijk al zo oud als het departement onderwijs zelf. Ik zal daar straks op terugkomen. De situatie is gedurende de jongste jaren hoe dan ook veel verbeterd sinds de creatie van de werkstations.

Mijnheer Didden, u hebt gevraagd hoeveel salarissen er in het ministerie van Onderwijs moeten worden berekend. Er zijn ongeveer 150.000 personeelsleden tewerkgesteld bij het departement. Maandelijks zijn er ongeveer 21 procent van de wedden die moeten worden gewijzigd. Dat betekent dat één op vijf wedden maandelijks anders is. Dat is een uitdaging die de privé-sector niet kent.

De heer M. Didden : Toch wel, mijnheer de minister.

Minister L. Van den Bossche : Neen, mijnheer Didden. Ik wil de volgende keer een dik boek meebrengen om dat te bewijzen. U moet mij ook niet uitleggen wat de privé-sector is. Die ken ik per ongeluk uitermate goed, wat natuurlijk zeldzaam is voor een lid van mijn partij. Nu bent u aan het verkeerde adres.

Die wisseling van wedden is een uitdaging die geen enkele andere sector kent. Er is ook het feit dat er ongeveer 750 weddeschalen zijn. Bij de onderhandelingen in verband met de wedden is er een te grote invloed van de vakbonden waardoor 759 verworven rechten, om het brutaal uit te drukken, telkens weer worden bevestigd. De minister die tot zuinigheid is gehouden kan natuurlijk niet afronden naar boven, zodat sommige weddeschalen nog slechts voor één of twee personeelsleden dienen te worden gehanteerd.

Dit betekent ook dat informatisering een uitermate moeilijke opdracht is. Ik kom hierop later terug naar aanleiding van de vraag omtrent privé-instellingen.

Men moet ook weten dat er een soort van inhaaloperatie is nu de werkstations hun werk hebben aangevat en dat deze werkstations aan "cleaning up" doen. De verantwoordelijken van de werkstations proberen namelijk een propere lei te verkrijgen en hierdoor is er momenteel wel een "hausse" van terugvorderingen.

Overigens, deze cleaning up-opera-

tie was de aanleiding tot onderwijsdecreet nummer 5. De dame in kwestie die het werkstation leidde en die de meeste van de wedden uitbetaalde in het kunstonderwijs werd geconfronteerd met zodanig veel illegaliteit dat ze me — rechtstreeks — een nota in dit verband heeft bezorgd. Wij hebben toen beslist dat alles recht te zetten in onderwijsdecreet nummer 5. Nu blijkt dat er toen nog een aantal gevallen zijn vergeten.

Ik zal ook een onderwijsdecreet VI moeten voorleggen met artikelen die terugwerkende kracht hebben tot 1972. Er was indertijd nogal wat verwarring, ook bij het beleid. Ik denk aan fameuze ontbrekende weddeschalen K-85. Wijlen collega Coens gaf wel de opdracht aan de administratie, maar deze werd nooit juridisch "geconsacreerd". Wij hebben dit nu in de CAO rechtgezet en beginnen dit met terugwerkende kracht uit te betalen. Er zal echter een decreet nodig zijn om de periode voor 1 januari 1989 in orde te brengen en om op termijn geen moeilijkheden te hebben met het Rekenhof.

De cijfers voor 1993 inzake de terugvordering bedragen voor het basiseen buitengewoon onderwijs 2512, voor het secundair onderwijs 5599 en voor het hoger onderwijs 873.

Vorig jaar — en u weet dat dit probleem ons al een hele tijd obseedeert — werd een onderzoek verricht naar de redenen van de terugvorderingen in het basis-, het buitengewoon en het secundair onderwijs. De heer Didden zei daarnet dat de overheid vaak blundert, maar uit dit onderzoek blijkt dat de term "overheid" ruim moet worden opgevat. In het basis- en het buitengewoon onderwijs is 59 procent en in het secundair is 66 procent van het aantal terugvorderingen te wijten aan de scholen omdat die wijzigingen te laat hebben meegedeeld. De reden van de foutieve betaling ligt, met andere woorden, niet bij het departement. Dat betekent dus dat het in het se-

Van den Bossche

cundair onderwijs gaat om twee derde van het aantal terugvorderingen en in het basis- en het buitengewoon onderwijs om zes gevallen op tien.

Welke managementorganisatie ik ook uitvoer in mijn centrale diensten, ik pleit onschuldig omdat ik de inlichtingen niet tijdig van de scholen heb gekregen. Ik kan u geen antwoord geven op de vraag hoe dit moet worden opgelost aangezien ik machteloos ben en afhankelijk blijf van de inlichtingen en van de snelheid waarmee men ons deze inlichtingen verschaft.

Ik overweeg wel om de betrokken leerkrachten een brief te schrijven waarin ik wijs op de schuld van de school die op een bepaalde datum meedeelde wat zij veel vroeger had moeten meedelen. Tot op heden heb ik dat niet gedaan omdat ik niet in een "culpabiliseringsspelletje" wil geraken, maar naarmate men de gewoonte neemt om steeds met een beschuldigende vinger te wijzen naar het centrale departement naar de betrokken ambtenaren en in laatste instantie zelfs naar mij — begin ik meer en meer zin te krijgen om zulke leuke brieven te laten schrijven. Het zou misschien wel een methode zijn om directies en administraties — want vaak is het niet de directie die hiervoor verantwoordelijk is, maar wel de administratieve krachten — voor hun verantwoordelijkheid te plaatsen, en dit in rechtstreekse confrontatie met de betrokken leerkracht.

Het geheel van de problematiek zal natuurlijk verminderen door drie elementen. Ten eerste, de werkstations functioneren beter dan vroeger en betalen dus ook sneller veel juistere bedragen. Dit is duidelijkste merken aan de snelheid waarmee personeelsleden, die in september tijdelijk zijn tewerkgesteld, worden betaald. Het percentage hiervan stijgt fenomenaal.

Ten tweede, er is het inkorten van

de verjaringstermijn. Dit is een gevolg van het decreet van mijn voorganger. Hierdoor kan er uiteraard minder tijd verlopen bij de terugvorderingen.

Ik kan er ook nog een derde element aan toevoegen. Ik heb de opdracht gegeven — en alles zou rond moeten zijn tegen juni — om de weddefiche van de personeelsleden van onderwijs leesbaar te maken. Met andere woorden, begrijpelijk voor de leerkrachten. (*Onderbreking door de heer J. Tavernier*)

Mijnheer Tavernier, u behoort tot de meest verstandigen van alle leerkrachten. (*Gelach*) Dat blijkt trouwens ook uit uw uiteenzettingen in het Parlement. (*Gelach en samenspraken*)

Collega's, ik zei dus dat het voor de leerkrachten moeilijk is om een inzicht te hebben in hun weddefiche.

De tweede vraag was waarop het ministerie zich baseert om de bedrijfsvoorheffing terug te vorderen die de personeelsleden nooit ontvingen. Bedrijfsvoorheffing wordt teruggevorderd wanneer het gaat om ten onrechte uitbetaalde sommen tijdens het jaar volgend op dat van de betaling. De problematiek is al enigszins verminderd aangezien ik mijn departement de opdracht heb gegeven om, indien in een bepaald burgerlijk jaar foute sommen werden uitbetaald en dit tijdens datzelfde jaar wordt opgemerkt en deze sommen nog dat jaar worden teruggevorderd, onmiddellijk over te gaan tot een interne verrekening.

Dat is mogelijk zonder dat Financiën dat weet. Een aantal personeelsleden hebben hierdoor geen problemen meer.

Zoals de heer Didden opmerkt, zijn er uiteraard nog altijd personeelsleden die met dit probleem geconfronteerd blijven. Ik geef toe dat de situatie voor de betrokken leerkracht of zijn erfgenamen soms zelfs dramatische vormen aanneemt. Onlangs

gebeurde er bijvoorbeeld een terugvordering van ongeveer 850 000 F waarvan 350 000 F voorheffing betrof.

Ik baseer me op de dwingende richtlijn die het ministerie van Financiën heeft opgelegd in zijn omzendbrief van 5 oktober 1981 en die ik de commissie wel wil bezorgen. Ik doe niets anders dan het uitvoeren van die dwingende richtlijn.

Dit hangt samen met de derde vraag naar het perspectief. Er zijn verschillende mogelijkheden.

Eenzijds probeer ik al een tijd een gesprek aan te gaan met het ministerie van Financiën en trek daarin alleen maar de lijn door van mijn voorganger. Mijn voorganger en ik zijn van oordeel dat het mogelijk moet zijn om de bedrijfsvoorheffing in te houden op het door te storten bedrag van de volgende maanden, maar dit moet uiteraard worden aangevraagd door het ministerie van Financiën. Hierover zal binnenkort het zoveelste gesprek plaatsvinden, en ik kan u niet garanderen dat er op Financiën op dit vlak enige tegemoetkoming zal zijn.

Anderzijds en indien het ministerie van Financiën het duldt, zou het departement het probleem zelf kunnen oplossen door het nettobedrag binnen de gestelde termijn terug te eisen en de bedrijfsvoorheffing pas terug te vorderen wanneer de betrokkene deze ontvangt van het ministerie van Financiën. U begrijpt dat dit slechts mogelijk is in strikte afspraak met Financiën.

In elk geval zijn er, zoals ik al heb uitgelegd, maatregelen genomen op organisatorisch vlak waardoor de terugvorderingen verminderen in aantal, wat de interpellant trouwens heeft erkend.

In 1991 is de nieuwe organisatiestructuur ingevoerd in het departement. De werkstations worden gevormd door een groep van ambtenaren die gezamenlijk verantwoordelijk zijn voor de volledige afwerking

Van den Bossche

van de dossiers van de personeelsleden en die fungeren in een aantal geografisch gegroepeerde scholen per onderwijssector. Hierdoor hebben de scholen voor hun personeelsdossiers een herkenbaar aanspreekpunt gekregen in het departement en hebben de ambtenaren herkenbare partners in de scholen.

In het kader van de operatie "HOOP — Homogene Organisatie en Ontwikkelingsplannen" werden de scholen vragen gesteld over de werking van het departement. Daaruit bleek dat alle scholen tevreden zijn over de werking van de werkstations. Ik onthoud u niet het negatief element, dat echter niet verwerkt was in deze interpellatie : de scholen vinden dat de vermindering van de "reglementitis" nog te gering in omvang is en klagen over de hoeveelheid reglementen waarmee ze nog steeds worden bestormd.

Bovendien zal naast de snelheid van de betalingen nu ook de nadruk worden gelegd op de kwaliteit van de betalingen. Het departement start vanaf dit jaar een aantal acties ter verbetering van de kwaliteit in de dossierbehandeling.

Bij de aanvang van het volgend schooljaar zal het departement infodagen inrichten om toelichting te geven bij de reglementering en de te volgen procedures. Dit moet ook het aantal foutieve en laattijdige mededelingen van de scholen kunnen beperken. Dit is namelijk voor twee derde — of voor 60 procent, naargelang het niveau — de oorzaak van de moeilijkheden nadien. Wanneer over anderhalfjaar het bestaande informatie-stuurplan van het departement, waarbij een groot deel van de uitvoerende taken geautomatiseerd worden, zal zijn gerealiseerd, zal het aantal fouten bovendien nog sterk gereduceerd worden. Op het vlak van de reglementering zal het probleem van deze terugvorderingen zich voor een deel zelf oplossen.

De verjaringstermijn is immers, zo-

als ik al aankondigde, vanaf 1 januari 1994 ingekort tot één jaar. Dit betekent dat het departement nog ten hoogste een jaar wedde of subsidie kan terugvorderen.

Daarnaast wordt ook werk gemaakt van de vereenvoudiging van de reglementering, maar dat is natuurlijk een werk van lange adem.

Mijnheer Didden, uw vraag waarom de berekening en uitbetaling van de lonen niet door de privé-sector kan worden gedaan, is volgens mij een zeer belangrijke vraag. Dit werd wel degelijk overwogen door wijlen minister Coens en mijzelf, omdat ik ook in de vorige regering bevoegd was voor ambtenarenzaken.

Wij hebben een privé-firma, die zich bezig hield met het uittekenen van de informatie in het onderwijs, namelijk Andersen-Consulting, opdracht gegeven een aantal sociale secretariaten te vragen of zij bereid waren deze taak over te nemen, welke kwaliteit zij konden garanderen en welke prijs zij daarvoor aanrekenen. Wij hebben van Andersen-Consulting daarop een eenduidig antwoord gekregen. Gelet op de complexiteit van het geheel en op het feit dat de instellingen verantwoordelijk kunnen worden gesteld voor de fouten, stond niemand te springen om dit over te nemen. Bovendien kon men moeilijk echte kwaliteits- en resultaatgaranties geven en is de prijs minstens twee maal zo hoog als degene die wij nu betalen. Dit bewijst nog maar eens dat de overheidsdiensten het soms helemaal niet zo slecht doen. Wij hebben daarover destijds een perscommuniqué verspreid.

Ik ben dus van mening dat we deze piste niet verder mogen bewandelen. Indien — zoals dat ook het geval is voor mijn voorstel inzake de ziektecontrole — in de toekomst zou blijken dat het departement niet dezelfde kwaliteit kan garanderen als privé-instellingen en indien de prijs die deze privé-instellingen aanrekenen gelijk of lager zou zijn dan de

kostprijs van het departement, moet ik uiteraard een andere keuze maken.

Mijnheer Didden vraagt of er een resultaatsverbintenis is vanwege het departement en in welke mate die wordt gerealiseerd. Ik wil dat wel vragen. Ik probeer een efficiënte klantvriendelijke werking van het departement tot stand te brengen. De invoering van de werkstations heeft op zich al meegebracht dat de dossiers in zekere zin gepersonaliseerd worden. Dat heeft enorme gevolgen voor de samenwerking. Wij zullen die werkstations trouwens verder uitbouwen en er omkaderingsdiscussies aan toevoegen zodat zij een cruciale rol kunnen spelen. Er zijn eveneens plannen om de werkstations tegen 1996 te laten uitzwermen over het hele Vlaamse land zodat zij ook letterlijk dichterbij de scholen zullen staan.

Door al deze maatregelen zal een resultaatsverbintenis mogelijk zijn, maar wij mogen toch ook niet uit het oog verliezen dat wij nog altijd voor een deel afhankelijk zijn van de scholen zelf.

Op termijn moeten wij een systeem bekomen waarbij de intresten moeten worden gedragen door degene die de fout gegeneerd heeft. Dat lijkt mij de enige correcte manier van optreden. Daar moeten wij echter naartoe groeien en dat zal nog wel een aantal tussenmaatregelen vragen. Iedereen zal het met mij eens zijn dat de situatie er toch wel heel wat op verbeterd is.

De interpellatie van de heer Didden is nochtans terecht. Het zal door de inkorting van de verjaardagstermijn weliswaar om kleinere bedragen gaan dan vroeger — en er zal minder maatschappelijke onrust ontstaan — , maar het probleem van het terugvorderen door mij van de voorheffing, die door de belastingplichtige weliswaar kan verrekend worden in zijn belastingaangifte, is een sociaal probleem.

Wij proberen daar een oplossing

Van den Bossche

voor te vinden, maar daarvoor moeten wij wel de medewerking hebben van het ministerie van Financiën.

De voorzitter: De heer Didden heeft het woord.

De heer M. Didden : Ik dank de minister voor zijn correct en uitvoerig antwoord. Ik had alleen graag de inhoud van de bewuste dringende richtlijn van het ministerie van Financiën gekend, ten einde uit te maken waarop zij zich baseren.

Ik zal te gelegener tijd van mijn andere pet gebruik maken om de minister van Financiën daarover te ondervragen.

De voorzitter : Wenst iemand hier nog iets aan toe te voegen ? (*Neen*)

— *Het incident wordt gesloten om 11.45 uur.*

Interpellatie van mevrouw A. Leysen tot de heer L. Van den Bossche, Vlaamse minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over het herstructureringsfonds van de ARGO

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van mevrouw Leysen tot de heer Van den Bossche, Vlaamse minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over het herstructureringsfonds van de ARGO.

Mevrouw Leysen heeft het woord.

Mevrouw A. Leysen : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, met het invoeren van het eenheidstype is er door de Vlaamse regering ook een besluit genomen tot vastlegging van het pakket uren/leraar in het secundair onderwijs. In artikel 14 daarvan staat dat het gemeenschapsonderwijs vanaf het schooljaar 1991-1992, gedurende een periode van acht schooljaren een pakket uren/leraar krijgt om zijn onderwijsaanbod te herstructureren.

Wanneer men een interpellatie houdt, heeft men wel eens de neiging het archief in te duiken. Het is misschien niet onbelangrijk te vermelden dat het Rekenhof bij het besluit in kwestie een aantal opmerkingen heeft geformuleerd.

Zo zouden de objectieve criteria waarvan sprake in artikel 14, niet nader bepaald zijn. Er was een opmerking over de problematiek inzake het begrip "denataliteit" en over het nalaten de rationalisatiecoëfficiënt te bepalen.

Het Rekenhof stelt voorts vast dat vrij laat beslissingen genomen zijn met betrekking tot de berekening van het herstructureringsfonds. Dat heeft uiteraard te maken met de eerste opmerkingen van het Hof.

Dit besluit komt erop neer dat men in het gemeenschapsonderwijs het aantal uren, dat men ten opzichte van het referentiejaar — het schooljaar 1989-1990 - verliest, eigenlijk kan recupereren. Het eerste jaar is dat een derde en dan tweemaal de helft. Voor het volgende schooljaar kan men aan de tweederde recuperatie komen, gevolgd door nogmaals twee derde om dan geleidelijk aan af te bouwen. Er wordt ook rekening gehouden met de verrekening van de denataliteit.

Wanneer we, na de besluiten die ter zake zijn verschenen, een optelsom maken van het aantal uren, dan betekent dit voor deze drie schooljaren een totaal pakket van 10.500 uren/leraar dat extra ter beschikking wordt gesteld.

Ik dacht dat deze uren niet zomaar ter beschikking werden gesteld, maar dat het eigenlijk de bedoeling was om tot een herstructurering van het aanbod te komen. Het was zeker niet de bedoeling om afdelingen die ten dode zijn opgeschreven, in leven te houden. Om het in uw termen uit te drukken, mijnheer de minister, kan ik zeggen dat het zeker niet de bedoeling was om aan palliatieve zorgen te doen.

Wij zouden dan ook graag van u vernemen in hoever die herstructurering in het gemeenschapsonderwijs duidelijk is gepland. Weet men eigenlijk wel waar men met het onderwijsaanbod naartoe gaat ? Dit is een vraag naar de algemene visie en naar wat men wenst te bereiken. Op welke wijze worden deze uren nu toegekend ? Worden er bepaalde criteria gehanteerd om te zeggen dat deze scholen, en welke scholen, uren kunnen toebedeeld krijgen ?

Het kan volgens mij niet dat het alleen maar is omdat men uren verliest en dat men een aantal betrekkingen of richtingen in stand wil houden.

Ik vraag dus welke visie men in het gemeenschapsonderwijs hanteert om deze uren toe te kennen.

De voorzitter : De minister heeft het woord.

Minister L. Van den Bossche : Mijnheer de voorzitter, collega's, het herstructureringsfonds is mij welbekend uit mijn vorig leven. Het is het gevolg van de discussie over de invoering van de eenheidsstructuur. Bij de invoering van de eenheidsstructuur was het zo dat wie al het VSO-type hanteerde in feite omkadering inleverde, en wie het klassieke onderwijstype hanteerde omkadering won.

Als u dat vertaalt naar de netten in het onderwijs, dan betekent dit dat er voor het vrij gesubsidieerd onderwijs een vrij evenwichtige situatie ontstond. Nagenoeg de helft van de scholen formuleerde een VSO-aanbod, de andere helft een klassiek aanbod. De enen leverden dus in en de anderen wonnen uren. Dat was een eerste werkelijkheid.

De tweede werkelijkheid was dat de ARGO, die in de jaren zeventig volledig naar het VSO was overgestapt, over het geheel uren inleverde. De hele operatie voor de eenheidsstructuur werd bovendien budgettair in een carcan geplaatst omdat het een nuloperatie of toch nagenoeg een nuloperatie diende te zijn.

Binnen die onderhandelingen is dan

Van den Bossche

wel degelijk geopteerd om de ARGO, gezien de bijzondere uitdaging die daar werd geformuleerd, een kans te geven met een herstructureeringsfonds dat, zoals u terecht hebt aangetoond, stijgend is en dat in het spiegelbeeld van de stijging opnieuw dalend is ten einde de overgang gemakkelijker mogelijk te maken en ten einde de situatie via de ARGO derwijze te laten bijsturen dat op het einde van de operatie de herstructurering een feit zou zijn.

Dat is de ratio legis van dit herstructureringsfonds.

Als ik nakijk wat in 1993-1994 is gebeurd, dan stel ik vast dat dit fonds werd aangewend voor de herstructurering van het onderwijsaanbod, zoals de uitbouw van instellingen met twee of meer vestigingsplaatsen ; de geleidelijke uitbouw of consolidatie van instellingen met 6-jarige structuren, hetzij door toevoeging van een eerste graad, hetzij door optrekking met een derde graad ; verwerking van fusie en/of overhevelingsoperaties ; de herschikking van het studieaanbod door nieuwe programmaties met eventueel geleidelijke afbouw van studierichtingen ; de uitbouw van specifieke studierichtingen, herschikking schoolorganisatie-structuur ten gevolge van belangrijke leerlingwinst en voor de laatste-kans-herschikkingen.

Volgens de ARGO werd er bij de herverdeling naar gestreefd om een zeker studieaanbod te behouden.

Bij wijze van voorbeeld geef ik voor elk van de opgesomde punten de scholen en het gebruikte aantal uren uit het herstructureringsfonds.

Ten eerste : uitbouw van instellingen met twee of meer vestigingsplaatsen.

- KTA III (Hotelschool) Hasselt met vestigingsplaatsen in Herk-de-Stad, waar van een ten dode opgegeven school met eerste graad een bloeiende 6-jarige structuur werd

uitgebouwd, en in Sint-Truiden (200 uur) ;

— MS II en HTI Deurne met vestigingsplaats in Kallo voor de opleiding Rijn- en binnenvaart (108 uur) ;

— KA Kapellen met vestigingsplaats in Kalmthout (69 uur) ;

— KA + MS Ukkel-Beersel met volledige uitbouw BSO in Alseberg (129 uur) ;

— KA + MS Asse-Ternat (59 uur) ;

— KTA I Gent met vestigingsplaats Merelbeke (116 uur) ;

— KTA I Aalst met vestigingsplaats Haaltert (110 uur) ;

— KTA II Kortrijk-Heule-Harelbeke (36 uur).

Ten tweede : geleidelijke uitbouw of consolidatie van instellingen met 6-jarige structuren, hetzij door toevoeging van een eerste graad, hetzij door optrekking met een derde graad.

— KA Gent-Mariakerke : 61 uur ;

— KTA Temse : 137 uur ;

— KTA Beveren-Kruikebeke : 21 uur ;

— KTA Brakel : 45 uur ;

— KTA Brasschaat : 50 uur ;

— KTA Kapellen : 27 uur ;

— KTA Herentals-Grobbendonk : 40 uur ;

— KTA Lanaken : 32 uur.

Ten derde : verwerking van fusie en/of overhevelingsoperaties.

— HIGO Turnhout : 76 uur. Dat was een fusie met MS II Turnhout.

— KA Brussel-Schaarbeek : 57 uur. Ik verwijs u naar de eerste graad Evere.

— KTA II Tongeren : 116 uur, de programmatie afbouw KTA I Tongeren ;

— KTA Beringen : 100 uur, de fusie MS Beringen ;

— KA Deinze-De Pinte : 79 uur, de opslorping MS De Pinte ;

— KTA Roeselare : 58 uur, de opslorping KA Roeselare.

Ten vierde : herschikking van het studieaanbod door nieuwe programmaties met eventueel geleidelijke afbouw van studierichtingen.

— KTA Vilvoorde : 85 uur. Er was ook een leerlingwinst van 174 naar 202.

— KTA II Gent : 111 uur. Er was ook een leerlingwinst van 368 naar 410.

— MS Nieuwpoort : 107 uur, maar uitbouw van de tweede graad met een leerlingwinst van 136 naar 165.

Ten vijfde : uitbouw van specifieke studierichtingen.

— KTA Turnhout : 67 uur, richting hotel ;

— MS Bilzen : 55 uur, de bekende richting paardrijden en -verzorging ;

— Zeevisserijschool Knokke-Heist : 10 uur (matroos).

Ten zesde : herschikking schoolorganisatiestructuur ten gevolge van belangrijke leerlingwinst.

— KA Lier : 65 uur (van 286 naar 347 leerlingen) ;

— KA II Mechelen : 54 uur (van 276 naar 326 leerlingen) ;

— KTA Willebroek : 79 uur (van 370 naar 394 leerlingen) ;

— KA Koekelberg : 22 uur (van 157 naar 179 leerlingen) ;

— KA Keerbergen : 53 uur (van 610 naar 663 leerlingen) ;

— KA I Hasselt : 42 uur (van 357 leerlingen naar 428 leerlingen) ;

— KA II Hasselt : 89 uur (van 173 leerlingen naar 242 leerlingen) ;

Van den Bossche

- KA Maasmechelen : 32 uur (van 243 leerlingen naar 278 leerlingen) ;
- KTA II Aalst : 76 uur (van 596 leerlingen naar 620 leerlingen) ;
- KTA Liedekerke : 114 uur (van 282 leerlingen naar 302 leerlingen) ;
- HIPB Oostende : 30 uur (van 273 leerlingen naar 325 leerlingen) ;
- KTA II Oostende : 54 uur (van 473 leerlingen naar 510 leerlingen) ;
- KA Tielt : 43 uur (van 213 leerlingen naar 239 leerlingen).

Ten zevende : laatste kans herschikkingen :

- KTA Hoboken : 79 uur ;
- KTA Anderlecht : 100 uur ;
- MS Kampenhout : 84 uur.

Mijnheer de voorzitter, tot zover mijn antwoord op de interpellatie van mevrouw Leysen.

De **voorzitter**: Mevrouw Leysen heeft het woord.

Mevrouw A. Leysen : Mijnheer de voorzitter, ik dank de minister voor de zeer volledige informatie die hij heeft verstrekt met betrekking tot het aantal uren voor het schooljaar 1993-1994. Het is inderdaad belangrijk te weten op welke wijze de uren worden verdeeld.

Mijnheer de minister, ik wil graag nog volgende bemerking maken. Wanneer u zegt dat er voor het vrij onderwijs bijna een evenwicht bestaat, is er uiteraard sprake van de totaliteit van het vrij onderwijs. Ik wil erop wijzen dat dit effectief toch wel problemen schept omdat de mogelijkheid van een overheveling van een aantal uren van de ene school naar de andere inderdaad onmogelijk is.

Ik heb niet het totale pakket opgeteld van wat u in zevende instantie toekent aan dié scholen die een enorme leerlingenwinst hebben. U

kent een aantal uren toe, en ik kan terecht aannemen dat het belangrijk is. Het mag u dan ook niet verwonderen dat het vrij onderwijs ter zake ook vragende partij is.

Ik wil ook nog een informatieve vraag stellen. Werd een kaart uitgetekend waaruit blijkt welk aanbod binnen het gemeenschapsonderwijs bestaat en in welke lokaliteit men een aantal vakken wil behouden ? In uw antwoord is er inderdaad sprake van meerdere vestigingsplaatsen. In het kader van een rationalisatie — en wellicht zullen hiervoor normen bestaan en zal men wel bepaalde redenen hebben om een tweede vestigingsplaats te behouden — rijst toch de vraag in hoeverre de vooropgestelde wijzigingen wel duiden op een wijs beleid.

De **voorzitter** : De minister heeft het woord.

Minister L. Van den Bossche : Mijnheer de voorzitter, ik geef toe dat er een probleem rijst wat het aantal klimmers betreft. Het is ook niet onbelangrijk. Wanneer een aantal scholen in de vrije sector jaar na jaar stijgen, nemen zij in feite ook jaar na jaar omzeggens KMO-allures aan met een beperkt kapitaal, dat plots qua omzet zwaar stijgt. Dit is minstens de indruk voor de eerste tien jaar, maar in werkelijkheid worden zij niet rijk omdat men permanent opnieuw moet investeren en men aldus gedurende tien jaar in een beknelde toestand leeft gezien het oorspronkelijk beperkte kapitaal en gezien de reïnvesterings die steeds opnieuw noodzakelijk zijn. Eenzelfde probleem bestaat ook in het onderwijs. Met de regeling waarvan ik nog altijd voorstander ben — en door wijlen minister Coens werd ingevoerd — werd het tellen van het aantal leerlingen op 1 oktober afgeschafte en naar 1 februari verschoven. Dit brengt meer rust in het onderwijs. Deze regeling is echter nadelig voor de grote klimmers en voordelig voor de dalers die nog een jaar langer een aanbod kunnen genieten dat

in feite niet meer beantwoordt aan het leerlingenaantal. Ik meen dat voor dit probleem een afzonderlijke oplossing moet worden gezocht.

De **voorzitter** : Inzake bezuinigingen ?

Minister L. Van den Bossche : Uiteraard voor de bezuinigingen die het probleem nog scherper stellen. Wanneer men het kader scherper maakt, wat deze regering heeft gedaan, door naar 98 percent te gaan heeft dit tot gevolg dat de op te vangen marge nog kleiner wordt en het probleem steeds pregnanter.

Wij moeten trachten het probleem van de grote klimmers afzonderlijk te behandelen zodanig dat het voor iedereen kan worden opgelost. Ik heb er alle begrip voor dat men vragen stelt over de aanwending van de herstructureringsfondsen in verband met de klimmers. Ik heb zelf de gesprekken daaromtrent bijgewoond. Ik pleit voor een budgettair haalbare oplossing. In het secundair onderwijs is dit probleem in feite gemakkelijker op te vangen. In het basisonderwijs kan dit in het eerste leerjaar tot onmogelijke toestanden leiden.

Mevrouw A. Leysen : En ook in het buitengewoon onderwijs !

Minister L. Van den Bossche : Inderdaad. Ik heb de laatste maanden van vorig jaar een aantal voorbeelden gekregen. Het ware goed indien wij ook hiervoor een oplossing konden vinden.

Op de vraag van mevrouw Leysen over het al dan niet bestaan van een kaart kan ik nu niet antwoorden. Ik vermoed dat de lijnen wel zijn uitgetekend, maar een echte kaart bestaat mijns inziens niet. Ik zou mij daaromtrent bij de ARGO moeten informeren.

De **voorzitter**: Mevrouw Leduc heeft het woord.

Mevrouw J. Leduc : Mijnheer de minister, ik wil erop wijzen dat er ook klimmers zijn in het gemeen-

Leduc

schapsonderwijs waarvoor tot nog toe geen oplossing werd gevonden en die het ook zeer moeilijk hebben.

Wat het uittekenen van de kaart betreft, is het waarschijnlijk niet alleen voor de VLD-fractie belangrijk dat er geen witte vlekken ontstaan met betrekking tot het aanbod in het gemeenschapsonderwijs. Ik ga ervan uit dat die kaart voor het gemeenschapsonderwijs wel werd getekend. Hieraan moet inderdaad de nodige aandacht worden besteed.

Minister L. Van den Bossche : In dit geval ontstaat een fundamentele discussie die niet zo simpel is. Is een autonome middenschool als onderwijsaanbod nog valabel ? Moet men overgaan tot zesjarige structuren ? Dit is geen gemakkelijke discussie.

Enerzijds blijkt wel dat de autonome middenschool niet direct meer zo geëerd is dan vijftien jaar geleden ; anderzijds heeft het verdwijnen van een autonome middenschool dikwijls een witte vlek tot gevolg. Het is niet eenvoudig voor dit probleem een algemene lijn uit te stippelen.

De voorzitter : Wat is een witte vlek?

Minister L. Van den Bossche : Ik geef een voorbeeld uit mijn omgeving. Ik neem het voorbeeld van Gavere waar een autonome middenschool bestaat die niet bepaald florissant is. Het betekent ook dat de afstand van Gavere tot Gent of tot Oudenaarde-Ronse ongeveer 15 tot 20 kilometer bedraagt. In Gent is er een groot aanbod. Er ontstaat dan wel degelijk een witte vlek met alleen nog een vestigingsplaats van KTA II in Merelbeke. Het is dus niet altijd eenvoudig een beslissing te nemen.

De voorzitter : Het is dus een kwestie van afstanden !

Mevrouw J. Leduc : Omwille van de bereikbare afstand en rekening houdend met de leeftijd van de kinde-

ren, moet er in elk geval een aanbod zijn van gemeenschapsonderwijs.

De voorzitter : De heer Martens heeft het woord.

De heer L. Martens : Mijnheer de minister, ik heb vastgesteld dat bij voorbeeld eind december 1991 er een overschrijding was van 3.456 uren per leraar, zijnde een equivalent van 152 betrekkingen. Is dit probleem ook aan bod gekomen ?

Minister L. Van den Bossche : Indien ik het mij goed herinner, werd het verschil teruggevorderd.

De heer L. Martens : Ik ga af op de cijfers die het Rekenhof heeft doorgegeven.

Minister L. Van den Bossche : Ik ken de cijfers niet precies, maar de terugvordering is gebeurd.

— *Het incident wordt gesloten om 12.08 uur.*

Interpellatie van mevrouw A. Leysen tot de heer L. Van den Bossche, Vlaamse minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over het financieel benadelen van deeltijdse leerkrachten

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van mevrouw Leysen tot de heer Van den Bossche, Vlaamse minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over het financieel benadelen van deeltijdse leerkrachten.

Mevrouw Leysen heeft het woord.

Mevrouw A. Leysen : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, mijn interpellatie sluit vrij goed aan bij de interpellatie van de heer Didden. Het gaat namelijk ook over mensen die terugvorderingen ontvingen omdat zij deeltijds in het onderwijs staan. Wij stellen vast dat er in het globale beleid wel degelijk iets scheef zit. Eind 1993 laz en we

in de kranten over een akkoord in het Vlaams Economisch en Sociaal Overlegcomité tussen de Vlaamse regering en de Vlaamse werkgevers en vakbonden en betrekking hebbend op het stimuleren van de herverdeling. Er is bovendien ook sprake van premies van 3000 en 5000 frank, naargelang de arbeidsduurverkortings of voor wie een loopbaanonderbreking neemt. Ook bij omscholing, als men een VDAB-opleiding wil volgen of kinderen — tot 3 jaar — thuis wil opvangen en een deeltijdse baan neemt, gelden deze premies. In het kader van de toenemende werkloosheid moeten wij dergelijke maatregelen toejuichen. Daartegenover staat nog altijd in artikel 16, paragraaf 1b van het koninklijk besluit van 15 april 1958 met betrekking tot de bezoldiging van het onderwijzend personeel dat leerkrachten die deeltijds werken, financieel worden gestraft. Het artikel stipuleert namelijk dat de weddeverhoging voor onvolledige prestaties beperkt is tot 10 jaar en dat deze beperking slechts ophoudt wanneer de betrekking langer dan 10 jaar loopt. Met het oog hierop heeft men de terugvorderingen doorgevoerd. Deze treffen evenwel veelal vrouwelijke leerkrachten : vandaar ook mijn betrokkenheid bij dit punt.

In het tijdschrift "Klassen" — door iedereen gewaardeerd — verscheen een artikel waarin stond dat deeltijdse leerkrachten — in het basisonderwijs in dit geval — evengoed en zelfs beter functioneren dan voltijdse ; zij zijn meer gemotiveerd, staan minder onder druk en kunnen op een meer ontspannen manier voor de klas staan.

Het aantal deeltijdsen neemt ook duidelijk toe. Is er in die zin geen tegenstrijdigheid in het beleid van de Vlaamse regering ? Enerzijds neemt men immers maatregelen om deeltijdse arbeid te stimuleren — men geeft daartoe zelfs premies — en anderzijds geldt het artikel uit het vermelde koninklijk besluit nog steeds. De maatregelen die deeltijds werken

Leysen

moeten stimuleren, kunnen ook van toepassing zijn voor onderwijsinstellingen. Daarom wil ik graag weten in hoeverre deze onderwijsinstellingen plannen mogen indienen om meer deeltijdse arbeid in de instelling te organiseren.

Met betrekking tot de maatregelen inzake werkloosheidsreglementering — voorzien in het crisisplan — heb ik ook nog enkele vragen waarop u hier niet exact hoeft te antwoorden. In hoeverre hebt u contact met de federale minister om de problemen voor het onderwijzend personeel voor te leggen en te erkennen? Kommen deze mensen nog voor bepaalde maatregelen in aanmerking? Heel wat personeelsleden hebben immers maar deeltijdse en beperkte opdrachten — ook in de tijd — en er worden in juli en augustus slechts uitgestelde bezoldigingen uitbetaald. Als er nog geen overleg daaromtrent is geweest, dan wordt het hoog tijd dat die problemen eens worden aangekaart in het kader van de eerder vermelde maatregelen die het crisisplan vooropstelt.

De voorzitter : Mevrouw Leduc heeft het woord.

Mevrouw J. Leduc : Mijnheer de minister, een aantal scholen vinden voor een beperkt urenpakket geen titularis, omdat deze zichzelf uitsluit van werkloosheidsvergoeding indien hij drie of vijf uren aanvaardt voor een bepaalde periode. Het onderwijs is met deze maatregel niet gediend. Ik ken iemand die drie uren heeft aangenomen en dus geen bijkomende werkloosheidsuitkering kan krijgen. Van die drie uurtjes kan die mevrouw niet leven. De lessen worden momenteel niet gegeven en er moet dus wel degelijk naar een oplossing worden gezocht.

De voorzitter : De heer De Meyer heeft het woord.

De heer J. De Meyer : Mijnheer de minister, ik kom nog even terug op de mogelijkheid om mensen met

minder dan een halftijdse opdracht niet meer te benoemen. Wij formuleerden daar in het verleden al ernstige bedenkingen bij. Hoe ver staat de mogelijke evaluatie van het personeelsstatuut? Is er al enige vooruitgang geboekt in de vooropgestelde onderhandelingen met de vakbonden in verband met de niet-benoeming van minder dan halftijdse opdrachten?

De voorzitter : Mevrouw Leysen benadert het probleem met als uitgangspunt een bepaald koninklijk besluit. Mevrouw Leduc haalde een algemeen probleem aan en breidde het uit tot deeltijdse leerkrachten. Mijnheer de minister, het wordt hoog tijd dat deze commissie aandacht besteedt aan de jonge leerkrachten. Er groeit namelijk een totale ontmoediging bij deze mensen en de pedagogische lasten die zij dragen, zijn onvoorstelbaar.

Men vraagt van deze mensen heel wat voorbereidingen die, hoewel noodzakelijk, dikwijls de indruk wekken een administratieve rompslomp te zijn die zwaar doorweegt en de inhoud niet altijd ten goede komt. De onzekerheid en de moeilijkheden inzake de wedden zijn groot. Zou het niet goed zijn een ander systeem te overwegen waarbij een lerarenreserve wordt aangelegd? Op die manier wordt niet alleen de vervanging verzekerd maar ook de uitbetaling van de wedden.

Mevrouw J. Leduc : Het is heel moeilijk om een aantal onvolledige opdrachten te combineren.

De voorzitter : De minister heeft het woord.

Minister L. Van den Bossche : Mijnheer de voorzitter, collega's, het is correct dat iemand die gebruik maakt van een van de federale aanbiedingen en een voltijdse betrekking voor een deeltijdse ruilt, beter begeleid wordt dan iemand die onmiddellijk in het deeltijds circuit terecht komt. Dit is een federale problematiek vermits de federale rege-

ring, in het kader van het tewerkstellingbeleid, deze bijzondere betalingen voor de eerste categorie financiert. De Vlaamse regering kan hierin onmogelijk budgettaire gelijkheid brengen.

Het systeem AC inzake betaling van een deeltijdse of een voltijdse leerkracht, is niet nadelig voor de deeltijdse. Integendeel, de opbouw van de anciënniteit is voordeliger voor een deeltijdse.

Voor een stimulans van de deeltijdse arbeid heeft de Vlaamse regering nog geen plannen uitgewerkt. Ik geef toe dat ik gemengde gevoelens heb over de vraag naar deeltijdse arbeid in het onderwijs. Het is moeilijk een eenduidige evaluatie te maken van de huidige situatie. De keuze voor deeltijdse arbeid in het secundair onderwijs heeft geen al te grote negatieve gevolgen. De situatie is echter totaal anders in het lager- en het buitengewoon onderwijs. Deeltijdse arbeid werkt in deze twee sectoren dikwijls storend. Het welslagen van het project is afhankelijk van de goede samenwerking tussen de betrokken collega's. Ik kan geen garantie bieden dat een uitbreiding van de deeltijdse arbeid het onderwijs ten goede komt. Men moet een mogelijke uitbreiding geval per geval onderzoeken.

Het is correct dat het crisisplan en sommige maatregelen inzake de werkloosheid, de onzekere toestand in het onderwijs nog vergroten. De federale overheid heeft bij het opstellen van het crisisplan weinig rekening gehouden met de werkelijkheid van de onderwijswereld. Ik heb mijn administratie de opdracht gegeven een inventaris op te maken van de problemen. Mijn Franstalige collega van Onderwijs ondervindt wellicht dezelfde problemen. Wij zullen een gezamenlijke nota opstellen, waarin wij onze bezwaren aan de federale collega medelen. Een volgende vraag handelt over het personeelsstatuut. Ik heb een werkgroep geïnstalleerd die de opmerkingen

Van den Bossche

van de inrichtende machten en de vakbonden verwerkt.

Het is inderdaad correct dat de Vlaamse regering vorige week woensdag geen beslissing genomen heeft inzake het verbod van benoeming van leerkrachten met minder dan een halftijdse betrekking. Een bepaalde vakorganisatie heeft ter zake een brief verstuurd. Ik ga ermee akkoord deze problematiek door te verwijzen naar de discussie over het personeelsstatuut. Ik betreur echter dat de vakorganisatie — in de reinste vorm van demagogie — beweert dat de uitstel van de maatregel te danken is aan haar lobbywerk. Had ik geweten dat de vakorganisatie op dergelijk wijze zou handelen, had ik de beslissing inzake het verbod van benoeming wel doorgedreven. Ik aanvaard de onfaire houding van de vakbond niet : ofwel garandeert de vakbond mij dat de discussie over het personeelsstatuut volgens de regels van de fair play verloopt, ofwel zal de discussie tergend lang aanslepen. Ik ben niet bereid als schiet-schijf te dienen. Ik aanvaard niet dat de brief van de vakbond onmiddellijk uitgebuit wordt om een bepaalde sfeer te scheppen. Dergelijke sfeer maakt elk gesprek onmogelijk. Ik herhaal dat de discussie ernstig moet verlopen. Als men voor een discussie via de kranten kiest, zal ik de betrokken partijen met dezelfde munt betalen. Op dat ogenblik is er echter geen sprake van overleg. De vakbonden weten maar al te goed dat wij de CAO-onderhandelingen slechts tot een goed einde hebben kunnen brengen dankzij de collectieve discipline en een absolute zwijgplicht van de betrokken partijen. Ik zal de vakbonden vragen zich aan deze afspraken te houden.

Ik begrijp de bekommernis van de interpellanten inzake de jonge leerkrachten. Dit probleem wordt nog verscherpt door een aantal maatregelen van het crisisplan.

Een collega heeft gepleit voor de op-

richting van een bufferkorps. Is deze maatregel geen budgettaire doos van Pandora ? Ik vrees dat de oprichting van een bufferkorps bijkomende budgettaire lasten zal veroorzaken.

Inzake de opleiding van de nieuwe leerkrachten geef ik graag toe dat men van hen verwacht dat zij het warm water uitvinden. Ik betreur dat de begeleidingsdiensten nog niet het initiatief genomen hebben om de voorbereidingen te bundelen die in het oog springen door hun kwaliteit en creativiteit. Deze diensten kunnen deze bundels verspreiden. Op die manier moet een jonge leerkracht niet telkens opnieuw en ab initio alles heruitvinden.

Ik denk dat wat er aanwezig is aan kennis op het veld, aan schitterende voorbereidingen, beter zou moeten worden gespreid. De begeleidingsdiensten zouden zich daar beter mee bezighouden in plaats van para-inspectie te spelen. Dan zouden ze meer geliefd zijn op het veld en zouden ze maatschappelijk een grotere functie vervullen dan vandaag het geval is. Dit is echter een vrome wens.

Mevrouw A. Leysen : Mijnheer de minister, misschien heb ik de vraag over het koninklijk besluit van 1958 niet uitdrukkelijk gesteld. Ze stond wel duidelijk in mijn tekst en ik had er graag een antwoord op gekregen.

Minister L. Van den Bossche : Ik ging er vanuit dat die vraag niet meer aan de orde was, maar ik kan u meteen antwoorden. Artikel 16, paragraaf 1, B van het koninklijk besluit van 15 april 1958 houdende bezoldigingsregeling van het onderwijzend, wetenschappelijk en daarmee gelijkgesteld personeel van het ministerie van Openbaar Onderwijs — zoals het destijds werd genoemd —, bepaalt inderdaad dat de tijd die een personeelslid als titularis van een ambt met onvolledige prestaties doorgebracht heeft in een onderwijsinstelling, voor het bepalen van de geldelijke anciënniteit beperkt wordt tot 10 jaar.

Dit artikel bepaalt echter ook dat deze beperking tot 10 jaar niet geldt indien de betrekkelijke duur van de diensten in een ambt met onvolledige prestaties 10 jaar overschrijdt.

Wat betekent dit nu in mensentaal ? De wedde van een personeelslid dat voor een ambt met onvolledige prestaties wordt aangesteld, zal als volgt worden vastgesteld : gedurende de eerste 10 jaar van de uitoefening van zijn ambt met onvolledige prestaties zal in zijn wedde de volledige anciënniteit verrekend worden van de in aanmerking komende diensten. Dus indien het personeelslid 8 jaar in aanmerking komende diensten telt, zal hij deze 8 jaar in zijn weddeanciënniteit verrekend krijgen, zowel de jaarlijkse als tweejaarlijkse verhogingen. Op het ogenblik dat het personeelslid 10 jaar in aanmerking komende diensten telt, wordt zijn weddeanciënniteit geblokkeerd. Vervolgens wordt continu nagegaan of dit personeelslid met de bijkomende in aanmerking komende diensten in zijn ambt met onvolledige prestaties de betrekkelijke duur van 10 jaar niet heeft bereikt. De betrekkelijke duur slaat op een breuk die tot teller heeft de werkelijke duur van de diensten uitgedrukt per wekelijks lesuur voor het jaar, en tot noemer het minimum aantal lessen dat voor het ambt met volledige prestaties is vereist.

Zodra de betrekkelijke duur van 10 jaar overschreden is, wordt de anciënniteit weer volledig herzien en worden al de in aanmerking komende diensten opgenomen voor het bepalen van de nieuwe weddeanciënniteit.

Ik wil er de aandacht op vestigen dat de perioden gedurende dewelke een personeelslid met verlof is of ter beschikking gesteld is wegens gedeeltelijke ontstentenis van betrekking, namelijk perioden die gelijkgesteld zijn met dienstactiviteit, voor de toepassing van artikel 16, paragraaf 1, B, niet beschouwd worden als zijnde gepresteerd in een ambt met onvolledige prestaties.

Van den Bossche

Wat de herziening van het koninklijk besluit van 15 april 1958 betreft, werd inderdaad al een voorstel in die zin geformuleerd door de administratie onderwijs, onder meer bij de voorbereiding van de sociale programmatie 1993-1994. Bij de bespreking van de CAO-onderwijs werd dit voorstel niet meer aangehouden om budgettaire redenen.

Mevrouw A. Leysen : Het is precies in dat kader dat er terugvorderingen gebeurd zijn zonder dat de betrokkenen het wisten. Het gaat over meer dan 389.000 gevallen.

Minister L. Van den Bossche : Er zijn in dat verband heel wat terugvorderingen gebeurd, die nu opduiken door de cleaning-up operatie van de werkstations. In feite is de reglementering niet nadelig, als men ze vanuit AC bekijkt. In het verleden zijn er inderdaad een aantal verkeerde toepassingen gebeurd die nu terugvorderingen noodzakelijk maken.

De voorzitter : Mijnheer de minister, u hebt daareven gesproken over een soort buffer. Dit is slechts een van de mogelijkheden. Hoe dan ook moeten we de huidige situatie doorbreken, want we verliezen te veel bekwame jonge krachten. Kan voor deze categorie van werkloze leerkrachten geen akkoord worden bereikt met de RVA, waarbij de RVA een deel van de financiering voor zijn rekening zou nemen, zodat Onderwijs de lasten niet alleen moet dragen ?

Minister L. Van den Bossche : Dat is te proberen, maar ik wil het probleem niet direct afwentelen op de federale regering om zelf Pontius Pilatus te spelen. Ik kan mij inbeelden dat de federale regering zoals wij met budgettaire problemen kampen. Ik wil dit wel opnemen in de nota voor mijn Franstalige collega, hoewel dit voorstel niet behoort tot de opdracht die ik aan mijn administratie heb gegeven. Na overleg kunnen we dan een voorstel in die zin voorleggen aan de federale regering.

De voorzitter : Ik vraag me af of de administratie zich werkelijk bewust is van de situatie van de jonge leerkrachten.

Minister L. Van den Bossche : Niet altijd, ik geef dat toe. Er is nu al meer dan vroeger contact tussen de administratie onderwijs en de scholen. Dat contact is exponentieel gestegen, al bestaat er natuurlijk nog altijd wat wereldvreemdheid vanwege de administratie. Zo herinner ik me een personeelslid dat na 45 jaar vrome dienst op het departement, met pensioen ging, geen kinderen had en mij doodleuk antwoordde op de vraag of hij ooit de school bezocht had : "Neen, waarom zou ik ?" U hebt gelijk, mijnheer de voorzitter, er is vaak een kloof tussen het beheer van het departement, ik verwijs dan naar de uitbetaling van de wedden, en de verwachtingen van het onderwijzend personeel, maar er is verbetering merkbaar.

Mevrouw A. Leysen : Mijnheer de minister, op welke wijze zult u zodra er op dit stuk iets beslist is, de maatregelen bekendmaken ? Ik hoop dat u de jonge leerkrachten niet langer dan nodig in de onzekerheid zult laten.

Minister L. Van den Bossche : Ik wens natuurlijk niet vooruit te lopen op het overleg met de federale regering en wacht dus op de beslissing die we samen met de federale overheid zullen nemen.

Mevrouw A. Leysen : Kunnen onderwijsinstellingen zich niet inschrijven in het akkoord dat de Vlaamse regering met de sociale partners heeft gesloten ?

Minister L. Van den Bossche : Op heden niet.

— *Het incident wordt gesloten om 12.40 uur.*

Interpellatie van de heer J. Valkeniers

niers tot de heer L. Van den Bossche, Vlaamse minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over de toepassing van de Europese richtlijn inzake de specifieke beroepsopleiding voor studenten-geneeskunde

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Valkeniers tot de heer Van den Bossche, Vlaamse minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over de toepassing van de Europese richtlijn inzake de specifieke beroepsopleiding voor studenten-geneeskunde.

De heer Valkeniers heeft het woord.

De heer J. Valkeniers : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik heb mijn bedenkingen bij deze Europese richtlijnen die, volgens mij, de studies geneeskunde nodeloos verzwaren. Daarenboven had men al het aantal specialisatiejaren voor alle specialiteiten gevoelig verhoogd.

De gemeenschapscommissies zouden nu een laatste hand willen leggen aan een ontwerp van decreet waardoor studenten-geneeskunde vanaf 1 januari 1995 na hun universitaire studies nog twee jaar stage met post-universitaire begeleiding moeten doen. Gedurende die periode zouden ze nog 200 uren theorie krijgen en zes maanden verplichte stage moeten lopen bij een voor opleiding erkende huisarts of in een ziekenhuisdienst. Daarna zou deze arts zijn opleiding kunnen afmaken in zijn eigen praktijk.

Dat de grote universiteiten geen weerstand bieden doch enthousiast toehappen, was te voorzien vermits ze reeds over huisartsencentra beschikken. Waarschijnlijk zagen zij in de nieuwe regeling een nieuwe bron van inkomsten.

Mijnheer de minister, u antwoordde op een vraag van collega Verleyen dat u de noodzaak niet inzag van twee jaar bijkomende artsenopleiding en er ook het geld niet voor had. Uw toenmalige federale collega

Valkeniers

van Sociale Zaken Anselme antwoordde op 2 december 1993 op mijn interpellatie niet alleen namens hemzelf maar ook namens zijn collega De Galan dat de minister van Volksgezondheid bevoegd blijft voor de voorwaarden voor de toegang tot dit beroep. Zij spraken zich ook uit niet alleen voor een eenmalige, maar ook voor een permanente bijscholing.

Zij gaan akkoord met een bijscholing door de universiteiten gedurende de hele loopbaan van de geneesheren als voorwaarde voor het behoud van de erkenning, doch ze weten ook niet waar de financiering vandaan moet komen. Minister De Galan zei toen dat ze binnenkort de vertegenwoordigers van de geneesheren zou uitnodigen om de voorwaarden voor het behoud van de erkenning te bespreken. Beiden gingen ermee akkoord dat het niet is omdat de universiteiten de opleiding naar zich hebben toetrokken dat dit zo moet blijven.

Mijnheer de minister, we stellen vast dat de jonge geneesheren zuiver theoretisch worden geschoold. Nochtans is in de neurologie een onderzoek van het grootste belang. Op een examen neurologie krijgen de studenten echter een praktijkgeval, waarna ze met 30 of 40 tegelijkertijd het examen afleggen. Ze ontberen dus de noodzakelijke praktijk, zodat ze zeer dikwijls ernstige gevallen missen.

De journalist Hugo De Ridder zei destijds dat de patiënten er zijn om de dokters gezond te houden, wat zeker waar is. De dokters moeten een zekere hoeveelheid werk hebben, wat echter tot overconsumptie leidt. De maatschappij wordt geneurotiseerd door een overvloed aan onderzoeken die bij de patiënt onrust over zijn toestand oproepen.

Dit is dus een contradictie. Een goede dokter heeft zijn benodigd aantal patiënten en kan de praktijk aan de

theorie koppelen. De praktijk begint nu echter achteruit te gaan, en de nieuwe regeling van de accreditering voorziet dat een dokter minstens 5 patiënten per dag moet hebben voor hij een premie krijgt. Aan de ene kant zijn er minder zieken — die men nodig heeft om een goede dokter te worden —, en aan de andere kant verhoogt men dan weer de jaren studie.

Aanvankelijk is deze richtlijn er gekomen door het Europees verbond van geneesheren, waar niemand minder dan het syndicaat Wynen, bij monde van de voorzitter, het hoogste woord voerde.

De voorzitter: Mijnheer Valkeniers, u spreekt zich hier nu uit over het corporatisme van de vereniging zelf.

De heer J. Valkeniers : De situatie is inderdaad gedeeltelijk te wijten aan het corporatisme van de vereniging. Men heeft gedacht dat die twee extra jaren de kandidaat-geneesheren zou afschrikken. Het heeft twintig jaar geduurd eer deze gedachten-gang is overgenomen door de Europese Gemeenschap. Het doel dat was vooropgesteld werd echter nooit bereikt, want wij worden nu geconfronteerd met een overvloed aan dokters.

Bovendien wordt de studie nog verlengd, met als gevolg een extra belasting op de gemeenschap. U bent daar geen voorstander van, en uit mijn ervaring weet ik dat men zich bij het begin van een huisartsenpraktijk laat voorlichten door een oudere collega of een specialist.

Het zou mij dan ook verheugen uw standpunt te kennen in deze materie. Tevens zou ik graag vernemen of er over deze zaak gesprekken werden gevoerd met uw federale en Waalse collega's, en of die tot iets hebben geleid. Deze onduidelijkheid moet worden uit de weg geruimd. Hoe denkt de minister deze Europese richtlijnen in de praktijk om te zetten ?

Een huisarts die werkt met inschrijvingen is een huisarts die die twee jaar nog niet heeft volbracht en afgestudeerd is. Krijgt hij een Riziv-nummer ? Zonder Riziv-nummer is het zo goed als onmogelijk om een praktijk uit te oefenen. Is dit dan een volwaardige arts ?

Zijn er wel voldoende huisartsen in Vlaanderen die voor de begeleiding van deze artsen willen zorgen ? Welke vergoedingen worden voorzien voor die artsen in opleiding en voor de begeleidende artsen ? Wie betaalt trouwens die eventuele vergoedingen — de Vlaamse Gemeenschap of de nationale overheid ? Zijn hiervoor kredieten ingeschreven in de begroting, en voor welk bedrag ?

Ik heb de indruk dat er slecht management wordt gevoerd, zonder te weten over welk budget men beschikt en hoe men tewerk moet gaan. Voor mij is dat dossier niet af, maar het wordt al op de studenten geneeskunde afgeschoven. Ik verwacht van u dat u een beetje licht zult kunnen doen schijnen in de duisternis.

De voorzitter : De minister heeft het woord.

Minister L. Van den Bossche : Mijnheer de voorzitter, collega's, de vragen van collega Valkeniers hebben niet alleen betrekking op de uitvoering van de Europese richtlijn 86/457 inzake huisartsenopleiding, maar ook op de permanente bijscholing voor huisartsen die de federale overheid overweegt te verplichten als voorwaarde voor de erkenning als huisarts.

De Europese richtlijn dient hoe dan ook vanaf 1 januari 1995 te worden toegepast. Ik bereid op dit ogenblik een ontwerp van decreet voor dat de nodige aanpassing van het universiteitsdecreet van 12 juni 1991 beoogt, om een opleiding tot huisarts conform de Europese richtlijn aan de faculteiten geneeskunde mogelijk te maken.

In een advies van de Raad van State

Van den Bossche

van 22 maart 1990 bij een ontwerp van ministerieel besluit van de minister van Sociale Voorzorg vermeldt de Raad van State dat de eerder vermelde richtlijn betrekking heeft op "een opleiding los van de sociale zekerheid". Dit brengt mee "dat het niet aan de nationale overheid, maar aan de gemeenschappen toekomt de richtlijn op dit punt uit te voeren." Verder lees ik : "De door de richtlijn opgelegde verplichting heeft immers betrekking op het invoeren van een opleiding — wat niet direct de uitoefening van een beroep betreft — en die verplichting geldt, zoals reeds gezegd, ook los van de organisatie van de sociale zekerheid." Tot zover de adviezen van de Raad van State.

De heer J. Valkeniers : Dit is dus louter een gemeenschapsmaterie ?

Minister L. Van den Bossche : Inderdaad, wat de opleiding betreft, is dat zo.

Het ontwerp van decreet dat ik momenteel voorbereid, volgt de redenering van de Raad van State volledig. Het gaat om een opleiding, en, met het oog op de aard ervan, kan de verantwoordelijkheid voor de huisartsenopleiding alleen liggen bij de universiteiten die ze organiseren.

De hoofdlijnen van het ontwerp van decreet werden besproken in een tijdelijke adviesgroep, ingesteld door wijlen minister Coens, mijn voorganger. Daarin zetelden afgevaardigden van de faculteiten geneeskunde, de universitaire centra voor huisartsen-geneeskunde, de Wetenschappelijke Vereniging van Vlaamse Huisartsen, de Vlaamse minister van Volksgezondheid en de Nationale Raad van de Orde van Geneesheren. Ook de VLIR bracht een advies uit in dit verband.

Artikel 3 van de Europese richtlijn zal de basis vormen voor het ontwerp van decreet inzake de huisartsenopleiding. Het wordt "een opleiding in de huisartsgeneeskunde verstrekt door middel van een erva-

ring in de huisartsgeneeskunde die door de arts is opgedaan in zijn eigen praktijk onder toezicht van een erkend stagebegeleider, enzovoort."

Dit zal gebeuren volgens de volgende drie principes. Ten eerste wordt na het derde studiejaar van de tweede cyclusopleiding geneeskunde een getuigschrift afgeleverd dat bevestigt dat de opleidingscyclus, bedoeld in artikel 1 van de richtlijn — minimum zes jaar — werd afgewerkt. Ten tweede begint dan tijdens het zevende jaar de huisartsenopleiding en doorloopt de kandidaat onder meer de — door de richtlijn verplichte — stage in een erkend ziekenhuis. Ten slotte krijgt de betrokkene na het zevende jaar het diploma van arts en kan hij zich vestigen in een eigen praktijk onder toezicht van een erkend stagebegeleider. Na negen jaar behaalt men op die manier het certificaat van huisarts.

In dit concept is het belangrijk dat de afgestudeerde arts, na zeven jaar studie, onmiddellijk zijn beroep kan uitoefenen en een inkomen kan verwerven. Dat kan als zelfstandige arts of in loondienst bij een erkende huisarts. Hier moet nog heel wat overleg aan voorafgaan om ook het Riziv deze gedachtengang duidelijk te maken.

De begeleiding van artsen tijdens hun huisartsenopleiding en van, stagebegeleiders zal interuniversitair worden georganiseerd. Het ICHO zal hierbij een belangrijke rol spelen. De VLIR zowel als het ICHO bevestigen dat er vandaag voldoende huisartsen zijn om de begeleiding van artsen in opleiding te verzekeren.

Het bepalen van de vergoeding van de prestaties van artsen in opleiding ressorteert onder de federale bevoegdheid, terwijl de vergoeding van begeleidende huisartsen moet worden geregeld door de universiteiten-opleiding en het ICHO. De globale financieringsmodaliteiten voor huisartsen moet nog worden bepaald. In dit verband moeten wij proberen deze financiering binnen de huidige en-

veloppe en de ter beschikking staande middelen van universiteiten en het ICHO op te vangen.

De federale overheid nam nog geen initiatieven om over deze materie met de gemeenschappen overleg te plegen, hoewel dit zeker nuttig zou kunnen zijn. Ik richt daarom ook een verzoek aan de bevoegde federale ministers.

De permanente bijscholing als voorwaarde voor het behoud van de erkenning als huisarts is een materie waarover ik zelfs nog niet werd ingelicht door de bevoegde federale overheid. Ik kan mij derhalve ook niet uitspreken over de bedoeling of vooropgestelde modaliteiten ervan. Als het evenwel de bedoeling is deze permanente bijscholing aan de universiteiten toe te vertrouwen, dan ressorteert dit onder de gemeenschapsbevoegdheid en moet de federale overheid hiervoor een verzoek aan de gemeenschap richten. Na- en bijscholing, door universiteiten ingericht, behoren in elk geval tot wat in artikel 10 van het universitair decreet "postacademische vorming" wordt genoemd. Dat is dus niet hetzelfde als voortgezette academische vorming en kan zodoende niet tot de onderwijsbegroting worden gerekend. De financiering moet daarom op een andere manier gebeuren.

De voorzitter : De heer Valkeniers heeft het woord.

De heer J. Valkeniers : Mijnheer de minister, u zegt dus dat de vergoeding voor begeleidende artsen zal moeten komen van de universiteiten en het ICHO. U denkt niet dat daarvoor speciale kredieten worden uitgetrokken ? Elke universiteit dient dus in het eigen budget te tasten.

Minister L. Van den Bossche : We kunnen het in het budget gaan zoeken. Een andere mogelijkheid is natuurlijk dat we specifieke voorwaarden vastleggen zodat diegenen die een huisartsenopleiding in de faculteitsraad verdedigen over een middel beschikken om de hand te leg-

Van den Bossche

gen op een zeker bedrag. Het aandeel voor de afzonderlijke student moet dan iets inboeten ten voordele van de totale opleiding.

De heer J. Valkeniers : U zegt dat over de bewuste permanente bijscholing die men wil opleggen nog geen overleg werd gepleegd. U beschouwt dit als postacademische vorming die absoluut niet ten laste van uw budget valt. Kan de federale overheid, die de verplichting oplegt, zelf tussenkomen ten behoeve van die permanente vorming ? Laat het decreet dit toe ?

Minister L. Van den Bossche : Ja, dat kan. Volgens het decreet kan de financiering op eender welke manier gebeuren.

De heer J. Valkeniers : Vermits dat momenteel via accreditering gebeurt, en een van de voorwaarden daarvoor een permanente bijscholing is, wordt het hoog tijd dat de zaak tussen federaal en gemeenschapsniveau wordt uitgepraat. Ik krijg namelijk de indruk dat -na twee andere interpellaties van mijnentwege over respectievelijk de numerus clausus en de transfers in de sociale zekerheid in het kader van het Jadot-verslag- hier een pingpong-spelletje aan de gang is vol loze beloften over nakende besprekingen die, zoals dan later blijkt, niet doorgaan. De verhouding tussen het federaal en het communautair niveau brandt in dit geval op een laag pitje en de ministers onttrekken zich wat te gemakkelijk aan hun verantwoordelijkheid.

Ik heb het niet over u, mijnheer de minister, want uw antwoord verheugt mij. Het heeft toch enige klaarheid gebracht.

Minister L. Van den Bossche : De huidige situatie is geenszins ideaal. Ik heb in deze aangelegenheid nooit pingpong gespeeld. Inzake de numerus clausus kan ik u wel goed nieuws meedelen. In het kabinet van minis-

ter De Galan is voor volgende vrijdag een vergadering belegd van de fameuze werkgroep die destijds werd geïnstalleerd. Daar is sedert uw interpellatie toch alleszins vooruitgang geboekt. De zaak van de permanente vorming heb ik van artsen vernomen. Ik lees dat ook in de krant, maar mij is daarover verder niets meegegeeld.

De heer J. Valkeniers : Mijnheer de minister, ik zal u een abonnement op "De Huisarts" laten geworden. U zult dan zeer goed voorgelicht zijn.

Minister L. Van den Bossche : Dames en heren, inzake permanente vorming wens ik nog iets te verduidelijken. Ik pas mijn oorspronkelijke thesis maximaal aan de Europese richtlijn aan. Na het zesde jaar komt het fameuze attest. In het zevende jaar splits ik. De helft gaat naar huisartsenopleiding en de andere helft naar de ziekenhuizen. In de twee volgende jaren zijn er twee systemen. In beide systemen wordt er al als "arts" gewerkt. In het eerste systeem werkt men als zelfstandig arts en wordt men begeleid door een stagemester. In het tweede systeem gaat men bij iemand anders in dienst, hetzij als zelfstandige, hetzij in loonverband. De gevestigde arts treedt dan als stagemester op. Men verwerft op dat moment dus een eigen inkomen. Voor die laatste twee jaren leunen we dus heel dicht aan bij het systeem van de stagiairs bij de balie.

De voorzitter : Is het mogelijk dat men aan de geneesheren een soort solidariteitsbijdrage zou vragen ?

Minister L. Van den Bossche : Ik moet u het antwoord schuldig blijven. Ik verneem ook allerlei geruchten, maar ik kan niet in het hart kijken van mijn federale collega's.

De heer J. Valkeniers : Mijnheer de minister, ik heb nog enkele vragen. Er bestaat een Europese richtlijn volgens dewelke de studies geneeskunde minimum zes jaar moeten bedragen. Bij ons duren ze zeven jaar.

Bij de beschouwingen van de academies voor geneeskunde over de voorstellen inzake numerus clausus werd gezegd dat het eerste polyvalent jaar dat wij voorstellen zou voldoen aan de Europese richtlijn. Het eerste jaar is immers een soort voorbereidend jaar en daarna volgen er nog zes jaar opleiding.

Naar verluidt zou deze richtlijn door de Franstalige sector letterlijk worden geïnterpreteerd en zou de bijscholing gebeuren in het zevende jaar en het achtste jaar. Men zou dus een volwaardige huisarts zijn, met twee jaar bijscholing, — wat conform is de Europese richtlijn — na acht jaar, terwijl dit aan Vlaamse kant nog negen jaar duurt. Is er daarover overleg geweest of van gedachten gewisseld met uw Franstalige collega ?

Minister L. Van den Bossche : Inzake de eerste vraag is het duidelijk dat ik in mijn antwoord de omgekeerde redenering gemaakt had. Na de eerste zes jaar ben ik in orde met de Europese richtlijn.

Ik heb hierover overleg gepleegd met mijn Franstalige collega, maar wij waren het hierover niet zo dadelijk eens. Het is dus best mogelijk dat zij een andere oplossing voorstellen dan wij. Zij leggen acht jaar zuivere studie op. Ik leg zeven jaar zuivere studie op en laat twee jaar arbeiden. Mijn zuivere studieduur is dus korter.

De voorzitter : Wenst iemand hier nog iets aan toe te voegen ? (*Neen*)

— *Het incident wordt gesloten om 14.40 uur.*

HANDELINGEN

De handelingen zijn het woordelijk verslag van de plenaire vergaderingen en van de in openbare commissievergaderingen gehouden interpellaties.

Ze worden in twee edities uitgegeven :

- de eerste, met witte kaft en het embleem van de Vlaamse Raad in goudkleur, bevat de handelingen van de plenaire vergaderingen ;
- de tweede, met witte kaft en met onderaan rechts de letter C met een chronologisch volgnummer, de vermelding van de commissie met het volgnummer van de vergadering per commissie, bevat de handelingen van de in openbare commissievergaderingen gehouden interpellaties. Per commissie en per vergadering wordt een editie van de handelingen uitgegeven.

AZRV : Commissie voor de Algemene Zaken, het Reglement en de Verzoekschriften

BAAZ : Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden en Ambtenarenzaken

BEAG : Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden

CULT : Commissie voor Cultuur

EELW : Commissie voor Economie, Energie, Landbouw en Werkgelegenheid

FIBE : Commissie voor Financiën en Begroting

HROL : Commissie voor Huisvesting, Ruimtelijke Ordening en Landinrichting

LENA : Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud

MEDI : Commissie voor de Media

ONVW : Commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid

OPWV : Commissie voor Openbare Werken en Vervoer

SAMW : Commissie voor Samenwerking

WEGE : Commissie voor Welzijn en Gezondheid